

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Up ravništvu naj se blagovolišo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Občni zbor „Národne Tiskarne“.

V nedeljo dné 2. maja 1897 občni zbor „Národne Tiskarne“ ni mogel zborovati, ker je bilo po pravilih premalo delničarjev udeleženih. Zatorej se skliče nov

OBCNI ZBOR

delniškega društva

„Národne Tiskarne“

na dan 16. maja 1897. l.

ob 11. uri dopoldne

v prostorih „Národne Tiskarne“

z istim, za občni zbor dné 2. maja 1897 določenim dnevnim redom, s pristavkom, da po § 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočih delničarjev in na število od njih zastopanih glasov.

Upravni odbor „Národne Tiskarne“.

Socijalni demokrati in ministerska obtožba.

Že večkrat se je dokazovalo, da je program socijalne demokracije v nekaterih točkah pomanjkljiv, in zlasti z ozirom na Slovane, upoštevajoč sedanje razmere, naravnost škodljiv, ako bi se izvajal. Socijalna demokracija, ki je bila zanešana v Avstrijo iz glavnega socijalnodemokratskega ognjišča, iz Velike Nemčije, nosi v vsem svojem vstrojstvu nemški pečat, kateremu pa se je pridružil po zaslugi židovskih socijalnodemokratskih voditeljev še očitni znak slavofobstva.

Socijalna demokracija povdarja vedno in vedno, da je glede vere indifarentna, glede narodnosti pa na stališču internacionalizma. Z doseganjem teh dveh točk hočejo socijalni demokrati doseči enakopravnost vseh ljudi na svetu ter tako zadušiti za vedno ljute narodnostne in verske boje. Tajiti ni, da se je povdaranje narodne ideje v velikih in mogočnih narodih, v Nemcih, v Francozih, Angležih, Italijanih,

v Špancih in Rusih toli obrabilo, da nima skoro nikake navduševalne sile več. Narodi, živeči kompaktno, so v svojem narodnem obstanku zavarovani; ne more jim znatno škodovati nobena sila, zato se taki narodi pač še sem in tja ponasajo s svojo narodnostjo, vendar tiste žarke, vse meje prekipevajoče navdušenosti za svoj jezik, za svojo domovino ne najdemo v onih močnih, samosvetnih narodih nič več. Druga vprašanja, manj poetična, a bolj praktična so prišla pri njih na dnevni red... širi se socijalizem in po njem internacionalizem. Kupčija in obrt sta glede narodnosti v velikih narodih maledane že povsem indifarentna, v vedi ni najti že trohice več nacionalnih primesij in leposlovje se postavlja bolj in bolj na občečloveško stališče. Da ima torej zlasti mej delavci socijalna demokracija velikih narodov prav lahak posej, je umljivo.

Kakor se dandanes čudom čudimo nepopisno krvavim srednjeveškim vojnem radi vere, vojnem, ki so ugonobile na milijone ljudi in opustošile cele države, in kakor smo preverjeni, da so take verske vojne poslej nemogoče, prav tako menda niso več daleč oni časi, ko se bodo ljudje čudili narodnostnim bojem, katerih pri potezanju za društvene, gospodarske, socijalne reforme ne bodo mogli razumeti. „Vprašanje želodca“ peha v ozadje vsa druga vprašanja.

No, to vse velja, kakor rečeno, za velike, mogočne narode, katerih narodnost je vsled njihove kompaktnosti zavarovana. Kjer pa narodi ne žive kompaktno, ampak pomešano, kjer so narodi razkosani ali pa že sami po sebi majhni, tam ideja internacionalizma ne more in ne sme imeti upravičenosti. Širiti mej takimi narodi narodno brezbriznost se pravi spodkopavati njihovo moralo in značajnost. In prav to velja za avstrijske narode, zlasti pa za avstrijske Slovane, ki so obdani, pomešani in razkosani z vejami nemškega, italijanskega in nekoliko celo madjarskega naroda. Širiti mej avstrijskimi Slovani idejo socijalne demokracije, znači učiti jih narodnega izdajstva, znači pridigovati jim: „Ponemči, poitalijandi se!“ — Da je narodno vprašanje za male slovanske avstrijske narodiče velik del socijalnega vprašanja, je znano vsakomur, kdor se bavi

količkej z našimi gospodarskimi odnošaji. Narodno vprašanje pomeni avstrijskim Slovanom vprašanje kulturne in društvene enakopravnosti, od katere ne bodo odstopili nikdar.

Ako stoji torej res socijalna demokracija glede narodnosti na stališču pravičnosti, potem naj ne prigovarja Slovanom, naj se udado Nemcem in Italijanom, nego naj se poteza za njihovo politično enakopravnost! Kadar bodo v Avstriji vsi narodi v istini enakopravni, potem bomo mogli tudi Slovani prisegati na „indifarentnost“, dokler pa se žalijo Slovani s psovskami in s trditvami, da so malovredni, Culukafrom slični narodi, dotlej moramo še vedno povdarjati vso veliko kulturno važnost narodne ideje.

Nu, avstrijska socijalna demokracija je baš pri razpravi in pri glasovanju glede ministerske obtožbe iz nova pokazala, da je njeno povdaranje internacionalizma, da je njeno pisarenje in govoricenje, da zavzema stališče pravične enakopravnosti — humbug. Še nedavno smo čitali v socijalnodemokratskem lističu sledečo izjavo: „Socijalna demokracija bi pač lahko svoje delovanje takoj ustavila, ako bi bila tako slabotna, da bi svoja najsvetejša načela (t. j. pravičnost, enakopravnost) zatajila.“ Toda, ko se je šlo v državnem zboru za povsem pravične jezikovne naredbe za Česko, ko se je šlo za pravično narodno enakopravnost Čehov napram Nemcem, ko se je šlo vsled brezprimerno krivičnih zahtev fanatičnih Nemcev, odrekajočih Slovanom vsako pravico do politične in kulturne ravnopravnosti, ko se je šlo, da se obtoži ministerstvo radi naredbe, kakoršna si je želel ves češki narod, glejte, tedaj so glasovali ti „pravični“ socijalni demokrati z Nemci proti Slovanom! Samo dva Čehi in Daszynski so imeli še toliko slovanske zavesti, da so se pri glasovanju odstranili; vsi drugi pa so glasovali z zakletimi sovražniki pravične slovanske enakopravnosti, z nemškimi nacionalci in z židovskimi liberalci. „Najsvetejša načela“ avstrijske socijalne demokracije so torej le fraza — public, ki pač lepo zvení, a se v dejanju razkadi v — nič. Avstrijska socijalna demokracija je podpirateljica nemških in židovskih strank ter

LISTEK.

Bogataševa smrt.

(Spisal Emile Zola.)

(Dalje.)

Po sobi se začuje vzdihovanje in plakanje. Grofica, Fernand in Blancha pokleknejo kraj postelje. Obraze so si zakrili z rokami in tako jokajo nekaj časa. Slednjič ostavijo bivališče umrlega grofa. Otroka vodita mater, katera pri vratih iz nova zahteva, da pokaže tem bolj svojo obupanost. Mrtvec pa je že naslednji trenotek last pogrebcev, kateri pripravljajo sijajen pokop.

Zdravniki so se s povsesenimi glavami in s temnimi obrazi odstranili. Sel je hitel v župnišče po duhovna, kateri naj bi pri mrliču čul. Slugi sta ostala sama z duhovnikom ter sta sedela v vsem dostojanstvu na stoleh, to je bil pričakovani konec njihju posla. Jeden izmed obeh je zapazil nakrat žlico, katera je ostala tu; urno se je dvignil ter jo skril v svoj žep, da ne bi prav ničesar motilo ređu v sobi...

Ko se je začelo daniti, se je začel v veliki dvorani ropot kladivov. Prišli so preprogari, da izpremene sobano v prostor žalosti, na katerega

sredo so postavili mrtvaški oder. Truplo umrlega grofa pa so jeli maziliti, kar je trajalo ves dan. Naslednjega dne so ponesli mrtveca na mrtvaški oder. Tu je ležal obleden v frak, z mladostnim sijajem na obrazu.

V jutru pokopa se je čul od devete ure po vsej hiši zamolkol šum. Sin in zet umrlega sta sprejemala v malem salonu v pritličju posete, nemo sta se klanjala, kakor se to spodobi žalujočim. Vsi višji stanovi so bili tu zastopani. Plemstvo, vojaštvo, visoko uradništvo, celo senat in udje akademije...

Ob desetih se je začel spreved premikati proti cerkvi. Razkošno opravljen mrliški voz prvega razreda so krasile težke preproge s srebrnimi robovi. Konec mrtvaškega prta so držali maršal, vojvoda, ki je bil star prijatelj grofa Vertueila, pa bivši minister ter neki akademik. Fernand in gospod pl. Bussac sta šla na čelu spreveda. Tema so sledili drugi, velika množica ljudi, v črnih rokavicah in črnih zavraticah; samo odlično občinstvo, katero je tolklo zamolklo z nogami po tlaku, kakor izpuščena čreda.

Ljudstvo vsega okraja se je zbralo, deloma pri oknih, deloma se je postavilo na cesti v vrste; vse se je odkrivalo ter stegalo vratove, da vidi

tem bolje prekrasni mrliški voz. Promet je bil ustavljen, dok se ni umaknila velika množica mrtvaških voz, kateri so bili pa skoro vsi prazni. Na razpotjih so se ustavljale kočije, katerih izvoščake je bilo čuti kleti in z biči pokati...

Grofica Vertueil pa je ostala doma ter se je zaprla v svojo sobo, rekoč, da je od bolesi onemogla. Tam je ležala na blazinjaku, poigravljajoč se s čopom svojega pasu ter zrla lehkega srca sanjavo v strop...

Ceremonija v cerkvi je trajala skoro dve uri. Vse duhovništvo je bilo na nogah. Od ranega jutra ni bilo videti tu družega kakor duhovnike, kateri so tekali v svojih mašnih srajc, urno sem in tje ter zapovedovali zdaj tu, zdaj tam, brisaje si znojno čelo ter glasno usekajoč se, da je odmevalo daleč na okrog...

Sredi cerkve, katera je s črnimi preprogami prevlečena, je stal žalni baldahin... Slednjič se je ljudstvo izvrstilo; ženske na levi, moški na desni strani. Orglje so žalostno zapele, na to se je začelo turobno, zamolklo petje, dečki pevci so breščé, ihté peli, iz kadilnic pa so se dvigali mogočni, zelenkasti plameni, kateri so spuščali svoj blebi sijaj po temotnem razkrožju...

(Konec prih.)

zaščiteljica Slovanov! Avstrijska socialna demokracija je zatajila svoja „najsvetajša načela“, pogledala je bistveni točki svojega programa: pravičnost in potezanje za enakopravnost, pa pokazala je celo, da ni internacionalna, nego protislovenska: „Svoje delovanje torej pač lahko takoj ustavi!“

Državni zbor.

Na Dunaju, 10. maja.

Razprava o nujnih predlogih glede primorskih razmer se danes ni nadaljevala. Pravega uzroka za to ni vedel nihče povedati. Rešitev trgovinske pogodbe je bila sicer nujna, a poleg nje bi se bilo lahko nadaljevalo razpravljanje o primorskih razmerah.

Začetkom seje so nemški nacionalci protestovali, da je na dnevni red postavljena volitev članov v kontrolno komisijo drž. dolgov, da se večina z opozicijo ni domenila. Predsednik je ugovarjal, da se je morda slučajno pozabilo, dogovarjati se z nacionalci, in zbornica je tudi odklonila predlog, naj se volitev odstavi z dnevnega reda. V komisijo so bili izvoljeni dr. Blažek, dr. Fuchs, dr. Kozłowski in baron Doblhoff, namestnika sta dr. Stöhr in Suklje.

Zbornica je potem razpravljala o trgovinski pogodbi z Bolgarsko. Razpredla se je dolga debata, v katero so posegli poročevalci baron Schwagel, in poslanci: dr. Lecher, ki je zlasti opozarjal, da bo trgovinska pogodba ogerski industriji jako koristila, avstrijski pa znatno škodovala, Bodlik, dr. Pezz, dr. Kolischer in trgovinski minister baron Glanz.

Zbornica je trgovinsko pogodbo odobrila. Zadržano je, da so nemške opozicijske stranke pri tej razpravi opustile obstrukcijo. Kot resne stranke bi bile morale prav pri tej priliki nastopiti z vso odločnostjo zoper vlado. Dolej ni njih obstrukcija vladi materialno kar nič škodovala, le nekoliko moralno, ker doslej ni bila na razpravi nobena vladna predloga. Danes je prišla na vrsto prva vladna predloga in še ta nujna. Ako bi bila opozicija zavlekla razpravo in preprečila pravočasno rešitev, spravila bi bila vlado v resno stisko, a tega — ni storila.

Konec seje je bil predložen načrt sprememb zakona o nedeljskem počitku.

Prihodnja seje bo jutri.

V Ljubljani, 11. maja.

Parlamentarni položaj je sitno resen. Predlog, da se tožijo ministri, se je odklonil s tako majhno večino, da bi kje drugje, ako bi vlada dobila tako dvomljivo zaupnico, kar odstopila. Pa tudi pri nas je dvomljivo, če se bode držala. Vlada nasprotniki, ki so v zbornici v takem številu, lahko s obstrukcijo preprečijo vsako redno delovanje. Omeniti je pa, da so tudi socialisti glasovali proti predlogu, da se o ministerstvi naredbi pride na dnevni red, in se torej izrekli, naj se ministri zaradi jezikovnih naredb tožijo. Po svojih glasilih so vedno priznavali, da so jezikovne navedbe opravljene, v zbornici pa zahtevajo zatožbo ministrov zaradi opravičenih jezikovnih naredb. Svoje postopanje opravičujejo le s tem, da je grof Badeni že tolikokrat rušil ustavo, da je treba porabiti vse sredstva, da se ga izrečimo.

Grofu Badeniju se že tako stal majo, da se v parlamentarnih krogih z vso resnostjo govori, kdo bode naslednik njegov. Izmenujeta se bivši pravosodni minister graf Schönborn in knez Alfred Liechtenstein. Prvega se Slovenci nimamo veselili, kajti za njegovega ministertva se je nam kazal malo prijaznega. Mladostni bi ga gotovo ne podpirali. Gotov bi pa bil podpora nekaterih levičarjev, če tudi je strog konservativec. Zato bi gotovo vladal bolje po nemškem sistemu. Nemške konservativce bi pa obdržal v vladni stranki z raznimi reakcijskimi predlogami. Reakcionizem bi pod njim gotovo bujno cvetel.

Obstrukcija in nemški liberalci. Če tudi imajo liberalci moč v rokah, da lahko preprečijo vsako delovanje državnega zbora, vendar se za to še ne mislijo odločiti. Tako ne mislijo ovirati sklepanja trgovske pogodbe z Bolgarijo in pa podajanja premij za izvažanje sladkorja. Obe ti dve stvari sta v tesni zvezi z židovskimi trgovskimi koristmi in v tacihi stvarih mora pa že liberalna levica zatajiti tudi svoje nemško prepričanje, če drugače ne pojde. Zato je pa mogoče, da se grof Badeni še obdrži do jeseni; do tedaj se pa morda razmere nekoliko zasučejo.

Adresna komisija gospodske zbornice je zavrnila načrt, katerega je izdelal grof Hohenwart. Proti načrtu so se zjediniли srednja stranka in liberalci. Komisija je vzprejela načrt srednje stranke, ker je zanj bila tudi levica. Levičarji niso predlagali svoje adrese, temveč samo dostavek, v katerem se naglašajo potreba, zakonodavnim potom urediti jezikovno vprašanje.

Turčija hoče nastopiti pot civilizacije. Tako se je izrekel proti dopisniku dunajskega lista „Neue Freie Presse“ turški minister notranjih stvari, Memdapaša. Minister upa, da Turčija doseže v kulturi druge evropske države. Moči ima tudi dovolj, da uvede potrebne reforme. Sultan in ministri so vsi vneta za reforme, in s časom se bode dalo vse doseči, če tudi je stvar težavna, kajti v Turčiji je mnogo narodov, katerih koristi si nasprotujejo. Vlada upa, da z umnimi reformami zadovolji vse narode turške države, samo če bode vladal mir. Mi imamo v lepe hosedu turškega ministra jako malo zaupanja. Koliko reform so že turški državniki obljubili, a izvedli še niso ničesar.

Nemški značaj Berolina v nevarnosti. Te dni so v Berlinu v nekem gledališču hoteli igrati poljski igralci kot gostje. To je pa berlinsko policijo kar streslo, kajti s tem pride v nevarnost nemški značaj prestolnice nemškega cesarstva. Policija je poljsko igro prepovedala in s tem odvrgla veliko nevarnost.

Električna razsvetljava in nje nasprotniki.

II.

Plinarno je l. 1860. zgradil I. Riedinger iz Augsburga, ko je bil z mestom sklenil 35 let veljavno in zanj zelo ugodno pogodbo. S časom je plinarna prišla v last posebne akcijske družbe, vendar je večina dela ostala v rokah Riedingerja, primeren število pa ima tudi nekoliko ljubljancev (Nemcev).

V seji dne 16. julija l. 1889 je občinski svet sklenil plinovi družbi pogodbo odpovedati, in leta 1894. se sklenil, zgraditi si svojo elektrarno.

Da so ti sklepi občinskega sveta plinovi družbi bili neprijetni, je bilo lahko umevno, če se pomisli, da so delničarji prejeli iz plinarniških dohodkov prav lep dobiček.

Zadnji čas je plinarna pričela za se in proti mestni elektrarni jako intenzivno agitacijo, hoteč s tem ne samo obdržati svoje dosedanje konsumente, ampak pridobiti si tudi tem več novih. Na oglih nabiti plakati, posebne okrožnice in cele knjižice, ki se ljudem delé po mestu poveljujejo plinovo luč nad vsako drugo luč.

Početi se moramo z okrožnico tiskano v slovenskem in nemškem jeziku, ter naslovljeno „Elektrika ali Auerjeva luč“. Tu se poskuša dokazati, da je električna razsvetljava dosti dražja kakor Auerjeva luč, za katero v vsakem oziru sploh zelo daleč zaostaja, da je električna razsvetljava še dandanes predmet luksusa. Ker so nekatere trditve v tej okrožnici na videz zelo prepričevalne radi tega, ker so podprte s številskimi, in bi utegnile marsikomu vzbujati dvom, za katero razsvetljavo, električno ali Auerjevo, bi se odločil, treba, da si jih natančneje ogledamo.

V okrožnici se v prvi vrsti primerja cena Auerjeve luči s ceno za luč od električnih žarnic. Ta primera izpade, kakor je lahko umevno, na škodo električne žarnice, ker se takaj primerja le absolutna svetlost ene luči z drugo, a ne gleda, na to, kako svetlost na razsvetljenih predmetih dobimo po jedri ali drugi.

Vakemu je pač znano, da kak prostor ni povsod enako svetel, ako vanj postavimo le samo jedno luč, če tudi dokaj intenzivno luč, da je marveč treba več, primerno razpostavljenih, če tudi slabših luči, da dobi vsak kotiček dovolj svetlobe. Jakiost svetlobe pojema v kvadratnem razmerju daljave, to se pravi, ako je isto telo od luči dva ali trikrat bolj oddaljeno, potem dobiva od nje štirikrat, oziroma devetkrat manj svetlobe in je tedaj tolikrat manj svetlo. Ako razsvetlimo kak nekoliko večji prostor samo z jedno lučjo, potem je pač v bližini luči svetlo, naj bolj oddaljenih mestih pa ostane večja ali manjša tema.

Vsaka luč, pri kateri izbaja svetloba iz gorečega plemena, aipje največ svetlobe v horizontalni meri in navzgor, najmanj pa navzdol. Take luči ne moremo nikdar tako obrniti, da bi dajala največjo svetlobo navzdol, proti tla, kjer jo navadno potrebujemo. Z reflektorji sicer odbijamo navzgor težečo svetlobno trake navzdol, sploh v vsako smer, kamor hočemo; pri tem pa se svetloba izdatno oslabuje, in dejanski efekt luči zaostaja daleč za teoretičnim.

Električna žarnica pa ima to izvrstno lastnost, da jo lahko obrnemo in začujemo, kakor se nam zljubi; lahko jo imamo prav blizu nad seboj ali poleg sebe, ona ne razvija ne sramada ne kakšne izdatne toplote, ona se da vsaki potrebi prav z lahka prilagoditi. Prav zaradi tega moremo z jedno samo žarnico šestokrat doseči na določenem pro-

storu isti ali pa še celo boljši efekt, kakor z jedno Auerjevo lučjo, čeravno ima žarnica dosti manjšo teoretično ali absolutno svetlost od Auerjevega plamena.

Navadna Auerjeva luč ima svetlost 50 normalnih sveč, a ta svetlost ni stanovitna, in prav hitro pojema. Izkušnje so dokazale, da se Auerjevi luči svetlost polagoma izmanjša za 29%, ako je plinov pritisk jednakomeren in ni previsok. Ako pa se le ta pritisk pogostem menjava ali pa je razmerno visok, ali pa, ako se luč dostikrat ugaša in zopet prižiga, zmanjšanje svetlosti do 65%. Svetlost te luči pa je tudi zelo odvisna od kakovosti plina. Dober plin razvija pri zgoretju več toplote in vsled tega tudi večjo svetlobo, slab plin pa oboje v manjši meri. Tudi žarnici pojema s časom nje svetlost, pa le za kakih 22%, če je svetila približno 800 ur.

Jeden plamen Auerjeve luči potroši v normalnih razmerah 105 litrov plina, kakor navaja tudi okrožnica; to pa le takrat, ako je pritisk plina normalen, ako je namreč ekvivalenten pritisku 25 do 28 milimetrov visokega ekvivalenta stebrčka. Pri plinarnah pa se pritisk plina zelo menjava, po dnevu je sploh manjši na večer pa, posebno v Ljubljani, precej velik. Čim večji je pritisk, temveč plina potroši plamen, tem večja pa postane tudi cena za plamen.

Res je, da je luč močnejša, ako potroši več plina, a pri tem pa se izdatno izmanjša trpežnost Auerjeve mreže (žakeljčka). Troški za to mrežo pa igrajo pri določevanju cene za Auerjevo luč zelo veliko ulogo.

V navedeni okrožnici so troški vzdrževanja za žarna telesa (mreže in cilindre) izračunjeni na 0.18 kr. za vsako uro svetljenja, iz česar moremo izvajati, da znaša trpežnost take mreže v normalnih razmerah 500 ur svetljenja. Temu pa direktno nasprotuje to, kar je raznetelj današnje plinove družbe G. Fürndrich povedal v nekem članku o Auerjevi luči, trdeč doslovno: „Morebiti bomo prav storili, ako računimo dobo gorenja ali svetljenja povprečno le na 350 ur.“

Če vzamemo to številko za resnično, povečajo se troški vzdrževanja za žarna telesa za vsako uro svetljenja na 0.22 kr. Pri tem pa se ni nikakor oziralo na one mreže, katere se pri prižiganju ali snenjuju vled nespretnosti ali nepravilnosti prižigalca ali sploh po kakem naključju potresejo. Vsaka na ta način ugonobljena mreža prouzroči poseben trošek 90 kr.

Če vpoštevamo dalje, da so zaradi čestokrat večjega plinovega pritiska, kakor je normalni, za jedno Auerjevo luč v vsaki uri potrošili več kakor 105 litrov plina, dostikrat do 120 litrov, potem takoj razvidimo, da številka za troške jedna take luči, kakor jo navaja plinarna v svoji okrožnici, ni absolutno zanesljiva, ampak le najmanjša, ki se v normalnih razmerah da doseči.

Poleg tega treba še izrecno poudarjati, da plinarna v svoji okrožnici ne črne niti besedice o kakem popustu, katerega bi dajala svojim večjim konsumentom.

Mestna elektrarna pa bode svojim konsumentom dajala prav izdatne popuste, ki so po ceniku že za vsak slučaj določeni.

Trditve v okrožnici, da se da jedna Auerjeva luč nadomestiti le s tremi žarnicami po 16 sveč in z jedno po 10 sveč, je že potem, kar smo popreje navedli, nesnovana. Kdor bi vzel namesto jedne Auerjeve luči tri ali štiri žarnice, imel bode dotični prostor desti bolj svetel in, kar je poglavitno, po vseh straneh desti bolj enakomerno razsvetljen, ker svoje žarnice lahko razvrsti kakor mu luč najbolj ugaia. Če pa ima prostor desti bolj ugodno razsvetljen, pa se ne sme čuditi, da ga razsvetljava nekoliko več stane.

Mi smo uverjeni, da se bode v normalnih razmerah lahko shajalo, če se jedna plinova luč nadomesti z jedno žarnico po 14 sveč; kdor pa hoče kaj več storiti, lahko vzame žarnico s svetlostjo 25, ali 45 normalnih sveč. Če bi za žarnično luč zares moral nekoliko več plačevati, kakor za Auerjevo, pa treba upoštevati na prednost, s katerimi električna luč nadvlada v drugem oziru vsako drugo luč, na prednosti, katere so se v tem listu še pred kratkem iznova povdarjale.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. maja.

— (Prenos Kopitarjevih umrjelih ostankov v Ljubljano.) Ker se je pokopališče sv. Marka na Dunaju, kjer je pokopan veliki slavist, naš rojak Jernej Kopitar, in njegov veliki učenec Vuk Stefanovič Karadžić, že pred več leti opustilo, in se dotični prostor v kratkem zaida, je sklenil odbor „Slovenske Matice“ v svoji včerajšnji seji, da se Kopitarjevi ostanki prihodnji mesec prenese v Ljubljano ob isti priliki, ko bodo Srbi prepeljali ostanki Vukove v Beligrad. Matičin odbor je tudi sklenil, obrniti se na deželni odbor kranjski, na mestno občino ljubljansko in na „Pisateljsko društvo“, naj bi „Matica“ podpirali s primernimi prispevki v ta namen. Znano je, da je mestni ob-

— Tržaška posojilnica in hranilnica končala je 31. decembra 1896 peto upravo leto. Prometa je imela v 1896. letu 568 527 gl. 81 kr. torej 190 725 gl. 83 kr. več kakor v letu 1895. Zadrugaškov je pristopilo 167 izstopili pa so 3. Doležev je vplačanih 2630 gold., premenjenih v gl. vne 420 gld., vzdignjenih pa 210 gl. Stanje doležev na 31. decembra 1896. je t. raj 16 520 gld. Hranilne vloge so se pretečenem letu lepo pomnožile: vložilo se je 102 463 gl. 71 kr., vzdignilo se je 54 006 gld. 32 kr., naraselaj 48 457 gld. 39 kr. k tej svoti pridljati je izposojila zadruga, ki znašajo koncem leta 14 191 gl. 88 kr. in pa lanski saido vlog 102 544 gld. 94 kr., skupne vloge znašajo torej 165 194 gl. 21 kr. Vložilo se je 561krat, povprečna vloga je torej 177; vzdignilo se je 272krat, povprečno 236 gld. Posojil sa je dalo na vzpižbe 63 740 gld., na izmenjice 57 357 gl. 77 kr., na zastave 3655 gld., skupaj 124 752 gld. 77 kr., leta 1895. pa 84 921 gld., več torej 39 831 gl. 77 kr. Največje dovoljeno posojilo je bilo 17 200 gl., najmanj pa 5 gld. Posuševo bilo je 640, dovolilo se je 369 prošanj, odbilo pa 271. Največ prošanj bilo je iz tržaške okolice, kar kaže da ljudstvo želi iznebiti se tujih kapitalstov, ki je tlačijo v visokimi obrestmi in je delajo odvisno od njihove milosti. Rezervni zaklad se je od minolega računskega sklepa, ki je bil odobren na obémem zboru dne 10. maja 1896, lepo pomnožil; dne 31. decembra 1896, znašal je rez v klad 1862 gld. 89 kr., od čistega dobička pridelalo se je 1422 gl. 67 kr. Načelnništvo mu je odstopilo polovico nagrade 52 gld. 30 kr., vstopnina je znašala 172 gld., razni dokodki pa 64 kr. iz tega in naraslih obresti dosagli smo 31. decembra 1896. svoto 3471 gl. 38 kr. k temu pa pride še letošnja vstopnina 167 gl. in razni dokodki 11 gl. 97 kr., tako, da imamo lepo svoto 3650 gld. 35 kr., ki je naložen kot hran. vloga št. 42. Ker letošnji čisti dobiček znaša 3111 gld. 95 kr. in bi se za 5% dividendo rabilo 723 gld. 37 kr., bi se po odbitku 155 gl. 52 kr. za nagrado načelnništva, ostanek 2233 gld. 5 kr. pridelal rez zakladu ki bi na ta način narasel na 5883 gold. 41 kr. Načelnništvo je od svoje nagrade dalo družb. sv. Cirila in Metoda lanske leto 50 gld., in letošnje toliko, da je „Tržaška posojilnica in hranilnica“ pokroviteljica, ostanek letošnje nagrade preko 100 gl. pa podari „Kmetijski in vrtnarski družbi za Trst in okolico.“

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Maj	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
10.	9. zvečer	732.9	8.9	sl. szah.	skoro jas.	
11.	7. zjutraj	730.6	6.7	sr. vzhod	del. jasno	1.8
	2. popol.	727.4	16.7	sr. zahod	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 10.5°, za 2.9° pod normalom — Kolobar okoli lune od 9.—10. ure po noči.

Dunajska borza

dne 11. maja 1897.

Ekupni državni dolg v notah	101	glđ. 95	kr.
Ekupni državni dolg v srebru	101	90	
Avstrijska zlata renta	122	65	
Avstrijska krona renta 4%	101	15	
Ogerska zlata renta 4%	122	30	
Ogerska krona renta 4%	99	75	
Avstro-ogerske bančne delnice	950	—	
Kreditne delnice	961	50	
London vista	119	60	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	62 1/2	
80 mark	11	72	
80 frankov	9	52 1/2	
Italijanski bankovci	5	27 1/2	
11. kr. sekini		85	

Globoko užaljenim srcem javljamo v svojem in v imenu sorodnikov vsem ljubim prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nepozabna, iskreno ljubljena mati, oziroma tašča in stara mati, blagorodna gospa

Josipina Kozina roj. Gosar

vdova c. kr. profesorja

danes ob 1/4. uri zjutraj, po dolgi in jako mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo jutri v sredo, dne 12. maja t. l., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, v Salendrovih ulicah št. 6, na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice darovale se bodo v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 11. maja 1897.

Mici Rupnik roj. Kozina, hči. — Juri in Pavel Kozina, sinova. — Dr. Ivan Rupnik, c. kr. davčni nadzornik, zet. — Ivica Rupnik, vnukinja. (675)

Mesto vsakega drugega obvestilo.

Tugepolni naznanjamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo, našo preljubo hčer, oziroma sestro

Mici Pleteršek

danes ob 4. uri zjutraj, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 18. letu njene starosti, v boljšo bodočnost poklicati.

Pogreb drage rajnice bo v sredo dne 12. t. m., ob 8. uri popoldne.

Mokronog, dne 10. maja 1897.

(672) **Žalujoči ostali.**

Brez posebnega naznanila.

Pisarja

z lepo pisavo vzprejem takoj.

Dr. Valentin Krisper

advokat v Ljubljani.

(669—1)

Priporočam se vsem krčmarjem, posestnikom in drugim, koji več vina potrebujejo. Podpisani imam

jako dobro črno vino

cenejše in dražje. Pošiljal bi ga v svojih posodah od 60 do 300 litrov. Liter vina je po 16, 18, 22 in 26 kr. a. v.

(651—3)

Jurij Bole

posestnik v Pulju, Via Glovia št. 42.

Za varstvo občinstva proti vsem ponarejanjem brez vrednosti imam odslej to oblastveno registrovano varstveno znamko.

**Jedino pristen
BALZAM**

(Tinctura balsamica) iz angelja varuha lekarnar in tovarne farmacevtskih izdelkov

A. Thierry v Pregradi

pri Rogatcu-Slatini. Po zdravstvenem občinstvu preiskušeno in ocenjeno. Najstarejše, najprejnejše in najcenejše ljudsko domače zdravilo, tolažeče prsne in pljučne boli, kre v želodecu itd. za notranjo in vnanjo uporabo.

V znak pristnosti je vsaka stekleničica zaprta s srebrnim tobolem, v katerem je vtisnjena moja firma: „Adolf Thierry, lekarnar pri angelju varuhu“. Vsak balzam, ki nima gori stoječe zelene tiskane varstvene znamke, naj se zavrne kot tim manj vredno čim cenejše ponarejenje. Pazi naj se torej vedno na zeleno varstveno znamko zgoraj stoječo! Ponarejalci in posnemovalci mojega jedinega pristnega balzama, kakor tudi prodajalci brezvrednostnih ponarejenih, občinstvo slepečih družin balzamskih znamk, se bodo na podlagi zakona za varstvo znamk strogo sodno preganjali in kaznovali. Kjer ni nobene zaloge mojega balzama, naj se naročn naravnost in adresuje: Angelja varuha lekarnar (Schutzengel-Apotheke) A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatcu-Slatini. Cena franko za vsako poštno postajo na Avstro-Ogerskem je za 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 K, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 K 60 vin. Manj nego 12 malih ali 6 dvojnih steklenic se ne pošilja. Razpošilja se samo proti poprejšnjemu nakazilu ali povzetju zneska. (57—18)

Pazi naj se vedno natančno na gornjo zeleno varstveno znamko, katero mora imeti v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

v Pregradi pri Rogatcu-Slatini.

VIZITNICE

v elegantnej obliki priporoča po ceni

„Narodna Tiskarna“

v Ljubljani.

Izboren Schwarzenbergov sir

pr 100 kg 25 glđ., v poštini zabojih netto à 4 kg franko, glđ. 1.48 za zabojček, vzorci brezplačno, priporoča najbolje (642—2) parna sirarna Rzeszów.

Izurjena šivilja

se takoj vzprejme na Starem trgu št. 4, II. nadstropje. (650—3)

Konverzacijski leksikon

proda se po nizki ceni.

Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“. (627—2)

Turistom, častnikom, peš-potovalcem se najbolje priporoča gotovo učinkujoči Benoitov

Salicyl-obliž za kurja očesa

v pismih à 40 vinarjev proti kurjim očesom, trdi koži itd. Zaloga pri g. Ant. Krisperju v Ljubljani. 645-2

Spretna, zanesljiva

poštna odpraviteljica

išče službe začetkom junija ali julija. — Več pove iz prijaznosti upravništvo „Slov. Naroda“. (673—1)

Prodajalnica

pripravna za vsakešno trgovino, se odda v avgustnem terminu v Gradšah št. 5. — Več se izve pri lastniku Jeanu Schrey-u istotam. (667-1)

Tekom 50 let od prvih avtoritet kot najboljša ustna voda priznani

Anatherin

kateraga izdeluje dvorni zobozdravnik (437) dr. J. G. Popp na Dunaju. (15)

V steklenicah po glđ. 1.40, glđ. 1.— in glđ. —50 v vseh lekarnah, droguerijah in parfumerijah.

Pege

odpravi v 7 dneh popolnoma (331-20)

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olepšanje polti. Pristno v zeleno zapečatenih izvornih steklenicah po 80 nov. ima na prodaj Jos. Mayr-ja lekarnar v Ljubljani.

Josip Guzelj

Alojzija Guzelj roj. Ivan

poročena.

Škofja Loka, dne 10. maja 1897.

Mesto vsacega družega naznanila. (674)

Razglas.

Iz Rudolf Bayer-jeve konkurzne mase v Ljubljani proda se nezarubljena

zaloga manufakturnega blaga in prodajalniška oprava

kakor se nahaja v prodajalnici na Starem trgu v Ljubljani v inventurni vrednosti po 13.785 glđ. 17 kr.

vsaj povprek gotovemu plačilu tistemu, ki bode največ ponudil.

Vabijo se tedaj kupci, da naj vložijo svoje zapečatenе ponudbe, katerim mora biti priložena 10% kavecija v pupilarno varnih vrednostnih papirjih,

najkasneje do dne 20. maja 1897

do 12. ure opoldne pri podpisanemu upravitelju konkurzne mase. Inventurni zapisnik pregleda se lahko pri tukajšnjem c. kr. deželnem sodišču ali pri podpisanem upravitelju, blago pa v prodajalnici po poprejšnjem ogledu.

Upraviteljstvo konkurzne mase pridržuje si pravico, vse ponudbe, ako mu ne ugajajo, odkloniti brez navajanja uzrokov.

Gledé prodajalnice treba se posebej dogovoriti.

V Ljubljani, dne 8. maja 1897.

Upravitelj konkurzne mase:
Dr. Alfons Mosche.

(668)

Poslano.

Dovoljujemo si p. n. občinstvu naznanjati, da **pre-
ncha naša dosedanja zaloga piva pri go-
spodu Odo Pammer-ju v Ljubljani.**

Naš znameniti češki izdelek se je po svoji posebni finosti in prijetnosti uvedel po vsem Kranjskem in vživa povsodi veliko priznanje.

Pivo iz češke delniške pivovarne

se bode tudi na dalje v nespremenjeni kakovosti točilo

v „Narodnem Domu“ v Ljubljani.

Potrudili se bomo, da z dobro kakovostjo in z uležanim pivom p. n. občinstvu v vsakem oziru postrežemo.

Češka delniška pivovarna

v Čeških Budejevicah.

Ljubljana v maju 1897.

(659—1)